

"Laupeutta minä tahdon enkä uhria"

Kahdesti Matteuksen evankeliumissa Jeesus siteerasi samaa kohtaa Hoosean kirjasta 6:6, jossa Jumala sanoo: "Laupeutta minä tahdon enkä uhria". Hän teki näin puhuessaan fariseuksille ja heidän laupeuden puutteestaan. Fariseukset olivat ihmisryhmä, jonka monet meistä, evankeliumeja lukeneet, tuntevat melko hyvin. Meillä on kuitenkin vaikea kuvitella, että jos emme ole armollisia, olemme kuin fariseukset. Katsotaanpa kuitenkin armollisuutta (tai sen puutetta) tarkemmin.

Ensimmäinen kerta, kun Herra käytti tätä Hosean kohtaa, oli kutsumassa Matteusta, joka oli tuolloin veronkerääjä ja myöhemmin apostoli ja evankelista. Matteus itse kuvaa tapahtumaa:

Matteus 9:9-13

"Ja sieltä kulkiessaan ohi Jeesus näki miehen, jonka nimi oli Matteus, istumassa tulliasemalla ja sanoi hänelle: "Seuraa minua". Niin tämä nousi ja seurasi häntä. Ja kun hän aterioi hänen kodissaan, niin katso, tuli monta publikaania ja syntistä, ja he aterioivat Jeesuksen ja hänen opetuslastensa kanssa. Ja kun fariseukset sen näkivät, sanoivat he hänen opetuslapsilleen: "Miksi teidän opettajanne syö publikaanien ja syntisten kanssa?" Mutta kun Jeesus sen kuuli, sanoi hän: "Eivät terveet tarvitse parantajaa, vaan sairaat. Mutta menkää ja oppikaa, mitä tämä on: **'Laupeutta minä tahdon enkä uhria'**. **Sillä en minä ole tullut kutsumaan vanhurskaita, vaan syntisiä.**"

Fariseukset eivät olleet väärässä: ne, joiden kanssa Herra aterioi, olivat todellakin syntisiä. Tämän vuoksi he ajattelivat, että Herran ei olisi pitänyt edes lähestyä näitä ihmisiä. Mutta he eivät ottaneet huomioon, että Hän oli tullut juuri näiden ihmisten vuoksi! Kun fariseukset sanoivat: "Älkää lähestykö heitä, he ovat syntisiä", Herra sanoi: "Minä syön ja juon heidän kanssaan, koska minä olen tullut heidän vuokseen,

etsimään heitä ja kutsumaan heidät parannukseen”. Sama pätee myös tänään: jos vältämme ”syntisiä” – ikään kuin emme itse olisi syntisiä – olemme kuin fariseukset. Heidän ylpeytensä oli saanut heidät luokittelemaan itsensä ”syntisiksi” eikä antanut heidän osoittaa armoa niille, joita he pitivät ”syntisinä”. Mutta Jumala vastustaa ylpeitä ja antaa armon nöyryille, mikä on jälleen Vanhan testamentin kohta, joka on lainattu kahdesti Uudessa testamentissa (Sananlaskut 3:34, Septuaginta (Huomautus: Septuaginta on Vanhan testamentin antiikin kreikankielinen käännös; noin 2/3 Uuden testamentin Vanhasta testamentista on peräisin tästä versiosta)):

Jaakobin kirje 4:6

”Mutta hän antaa sitä suuremman armon. Sentähden sanotaan: **Jumala on ylpeitä vastaan, mutta nöyryille hän antaa armon.**”

Ja 1. Pietarin kirje 5:5

”Samoin te, nuoremmat, olkaa vanhemmille alamaiset ja pukeutukaa kaikki keskinäiseen nöyryyteen, sillä ”**Jumala on ylpeitä vastaan, mutta nöyryille hän antaa armon**”.”

Nöyryys on se, mitä Jumala etsii. Ja tätä puuttui fariseuksilta ja heidän kaltaisiltaan, ja sitä puuttuu monesti myös meiltä. Esimerkki tästä käyttäytymisestä löytyy Luukkaan evankeliumista 18:9-14:

Luukas 18:9-14

”Niin hän puhui vielä muutamille, jotka luottivat itseensä, luullen olevansa vanhurskaita, ja ylenkatsoivat muita, tämän vertauksen: Kaksi miestä meni ylös pyhäkköön rukoilemaan, toinen fariseus ja toinen publikaani. Fariseus seiso ja rukoili itsekseen näin: 'Jumala, minä kiitän sinua, etten minä ole niinkuin muut ihmiset, riistäjät, väärämieliset, huorintekijät, enkä myöskään niinkuin tuo publikaani. Minä paastoan kahdesti viikossa; minä annan kymmenykset kaikista tuloistani.' Mutta publikaani seiso taampana eikä

edes tahtonut nostaa silmiään taivasta kohti, vaan löi rintaansa ja sanoi: 'Jumala, ole minulle syntiselle armollinen'. Minä sanon teille: tämä meni kotiinsa vanhurskaampana kuin se toinen; sillä jokainen, joka itsensä ylentää, alennetaan, mutta joka itsensä alentaa, se ylennetään."

Jumala rakastaa nöyriä sydämiä ja halveksii ylpeitä. Hän ei katso, kuinka monta hyvää tekoa olemme tehneet, mitä olemme tehneet tai jättäneet tekemättä. Jos tekemisemme eivät ole lähteneet nöyristä sydäimestä, joka osoittaa armeliaisuutta muita kohtaan, niillä on sama nolla-arvo kuin ylpeiden fariseusten teoilla. Sillä Herra "haluaa armeliaisuutta eikä uhrauksia". Mutta fariseukset eivät ottaneet tätä huomioon, ja monesti mekään emme ota sitä huomioon, vaan teemme uskonnollisia tekoja ilman armoa.

Toinen kerta, kun näemme Herran puhuttelevan fariseuksia käyttäen samaa Hosean kirjan 6:6 kohtaa, on Matteuksen evankeliumissa 12. Siellä luemme:

Matteus 12:1-8

"Siihen aikaan Jeesus kulki sapattina viljavainioiden halki; ja hänen opetuslastensa oli nälkä, ja he rupesivat katkomaan tähkäpäitä ja syömään. Mutta kun fariseukset sen näkivät, sanoivat he hänelle: "Katso, sinun opetuslapsesi tekevät, mitä ei ole lupa tehdä sapattina". Niin hän sanoi heille: "Ettekö ole lukeneet, mitä Daavid teki, kun hänen ja hänen seuralaistensa oli nälkä, kuinka hän meni Jumalan huoneeseen, ja kuinka he söivät näkyleivät, joita ei hänen eikä hänen seuralaistensa ollut lupa syödä, vaan ainoastaan pappien? Tai ettekö ole lukeneet laista, että papit sapattina pyhäkössä rikkovat sapatin ja ovat kuitenkin syyttömät? Mutta minä sanon teille: tässä on se, joka on pyhäkköä suurempi. **Mutta jos tietäisitte, mitä tämä on: 'Laupeutta minä tahdon enkä uhria', niin te ette tuomitsisi syyttömiä.** Sillä Ihmisen Poika on sapatin herra."

Fariseukset tunsivat hyvin lain kirjaimen. Ja lain kirjaimen mukaan he olivat oikeassa. Mutta kuten Paavali sanoi:

2 Korinttilaisille 3:5-6

”ei niin, että meillä itsellämme olisi kykyä ajatella jotakin, ikäänkuin se tulisi meistä itsestämme, vaan se kyky, mikä meillä on, on Jumalasta, joka myös on tehnyt meidät kykeneviksi olemaan uuden liiton palvelijoita, ei kirjaimen, vaan Hengen; sillä kirjain kuolettaa, mutta Henki tekee eläväksi.”

Kun joku noudattaa vain kirjainta ilman henkeä, hänestä ei tule Jumalan palvelija vaan fariseus. Esimerkiksi kirjain sanoi: ”pidä sapatti”. Mutta jos armo sitä vaati, esimerkiksi jotta joku parantui sapattina, tämä käsky ei ollut voimassa. Armeliaisuus oli ja on suurempi kuin mikään käsky. Sillä suurin käsky kaikista on rakastaa toisiaan. Kuten Matteuksen evankeliumin 22:37-40 kertoo:

”Jeesus vastasi hänelle: ‘Rakasta Herraa, sinun Jumalaasi, koko sydäimestäsi, koko sielustasi ja koko mielestäsi’. Tämä on suurin ja ensimmäinen käsky. Toinen, tämän vertainen, on: ‘Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi’. Näissä kahdessa käskyssä riippuu kaikki laki ja profeetat.”

Ja kuten 1. Johanneksen kirje 4:20 kertoo meille:

”Jos joku sanoo: ‘Minä rakastan Jumalaa’, mutta vihaa veljeään, niin hän on valhettelija. Sillä joka ei rakasta veljeään, jonka hän on nähnyt, se ei voi rakastaa Jumalaa, jota hän ei ole nähnyt.”

Jumalan rakastaminen on ensimmäinen käsky, mutta sanoa, että rakastamme Jumalaa rakastamatta toisiamme, on valhe. Voimme todella sanoa ”rakastan Jumalaa” vain, jos rakastamme toisiamme. Ja tämä on tärkein käsky. Fariseukset eivät voineet

ymmärtää tätä. He eivät voineet ymmärtää, että koko laki ja profeetat riippuivat Jumalan ja toisten rakastamisesta. Sapattikäsitys ja kaikki muut käskyt olivat toisten rakastamisen ja toisten armollisuuden alaisia. Tämä oli lain henki. Mutta he tunsivat ja hyväksyivät vain kirjaimen. Heille kerrottiin kirjaimesta viimeistä yksityiskohtaa myöten. Mitä tehdä, milloin tehdä, miten tehdä, mitkä olivat vaatimukset päivien, vuodenaikojen ja määrien suhteen. He tiesivät kaiken lain KIRJAIMESTA, mutta he sivuuttivat kaiken lain HENGESTÄ, nöyryydestä, armosta ja rakkaudesta toisia kohtaan. Kuten Herra kerran sanoi heille:

Matteus 23:23

”Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun te annatte kymmenykset mintuista ja tilleistä ja kuminoista, mutta jätätte sikseen sen, mikä laissa on tärkeintä: **oikeuden ja laupeuden ja uskollisuuden**! Näitä tulisi noudattaa, eikä noitakaan sikseen jättää.”

Kirjanoppineet ja fariseukset olivat ensimmäisiä kymmenysten maksamisessa ja viimeisiä oikeudenmukaisuudessa, laupeudessa ja uskollisuudessa. Mutta oikeudenmukaisuus, laupeus ja uskollisuus ovat lain tärkeimmät, painavimmat ja merkittävimmät asiat. Nämä ovat myös asioita, jotka kumpuavat nöyrästä sydäimestä, sellaisesta sydäimestä, jota Jumala etsii. Ei ole väliä, kuinka paljon annamme kymmenyksiä tai mitä muita uhrauksia teemme. Jos kieltäydymme osoittamasta laupeutta lähimmäisillemme, olemme myös fariseusten kaltaisia. **Toisin sanoen: ainoa asia, joka osoittaa, olemmeko fariseuksia vai Jumalan todellisia palvelijoita, ei ole uhrauksemme, vaan laupeus ja rakkaus, jota osoitamme toisillemme. Jumalan todelliset palvelijat osoittavat laupeutta lähimmäisilleen. Fariseukset puolestaan tekevät uhrauksia ilman laupeutta.** Fariseuksille ja heidän kaltaisilleen – kuten meille monesti – tärkeää on ulkoiset asiat, erityisesti asiat, jotka muut voivat nähdä heidän tekevän, mikä ruokkii heidän ylpeyttään ja egoismiaan. Kuten Matteuksen evankeliumin 23:1-7, 13-14 kertoo:

"Silloin Jeesus puhui kansalle ja opetuslapsilleen sanoen: "Mooseksen istuimella istuvat kirjanoppineet ja fariseukset. Sentähden, kaikki, mitä he sanovat teille, se tehkää ja pitäkää; mutta heidän tekojensa mukaan älkää tehkö, sillä he sanovat, mutta eivät tee. He sitovat kokoon raskaita ja vaikeasti kannettavia taakkoja ja panevat ne ihmisten hartioille, mutta itse he eivät tahdo niitä sormellaankaan liikuttaa. Ja kaikki tekonsa he tekevät sitä varten, että ihmiset heitä katselisivat. He tekevät raamatunlausekotelonsa leveiksi ja vaippansa tupsut suuriksi ja rakastavat ensimmäistä sijaa pidoissa ja etumaisia istuimia synagoogissa, ja tahtovat mielellään, että heitä tervehditään toreilla, ja että ihmiset kutsuvat heitä nimellä 'rabbi'. Mutta voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun suljette taivasten valtakunnan ihmisiltä! Sillä itse te ette mene sisälle, ettekä salli meneväisten sisälle mennä. - - -"

Fariseusten käyttäytymisen pääpiirre on tekopyhyys. Fariseus esittää olevansa hurskas, mutta hänen sydämensä on jumalaton. Hän esittää olevansa nöyrä, mutta on täynnä ylpeyttä. Hän asettaa raskaita taakkoja ihmisten harteille, mutta ei halua itse koskettaa näitä taakkoja. Hän rukoilee pitkiä ja loputtomia rukouksia, mutta samalla ahmii leskien taloja. Ulospäin hän näyttää uskonnolliselta ja jumalalliselta, mutta sisimmässään hän on täynnä ylpeyttä ja täysin armoton. Siinä määrin kuin me käyttäydymme näin, mekin olemme fariseuksia. Ja tämä on sitä, mitä väärä uskonto tekee monesti: se on farisealainen eli tekopyhä, rasittava, armoton ja ylpeä. Todellinen uskonto on sen sijaan, kuten Jaakobin kirje 1:27 sen määrittelee:

Jaakobin kirje 1:27

"Puhdas ja tahraton jumalanpalvelus Jumalan ja Isän silmissä on käydä katsomassa orpoja ja leskiä heidän ahdistuksessaan ja varjella itsensä niin, ettei maailma saastuta."

Todellinen ja moitteeton uskonto Jumalan edessä ei ole täydellisen dogman tai monien uskonnollisten tekojen uskonto, vaan ainoastaan **armon ja rakkauden uskonto.**

Palatkaamme fariseuksiin ja verrataan heidän käyttäytymistään ja kaikkia, jotka heitä jäljittelevät, Jeesuksen käyttäytymiseen. Heillä ei ollut armoa ”syntisiä” kohtaan. Jeesus söi heidän kanssaan ja yritti parantaa heitä. He tekivät kaiken, jotta muut näkisivät heidät. Jeesus kuitenkin teki ihmeitä ja piilotti itsensä tai käski parannettuja olemaan levittämättä uutista. Miksi? Koska hän eli sitä, mitä opetti. Hän oli sanonut:

Matteus 6:1-6

”Varo, ettette harjoita vanhurskauttanne ihmisten nähden, että he teitä katselisivat; muutoin ette saa palkkaa Isältänne, joka on taivaissa. Sentähden, kun annat almuja, älä soitata torvea edelläsi, niinkuin ulkokullatut tekevät synagoogissa ja kaduilla saadakseen ylistystä ihmisiltä. Totisesti minä sanon teille: he ovat saaneet palkkansa. **Vaan kun sinä almua annat, älköön vasen kätesi tietäkö, mitä oikea kätesi tekee, että almusi olisi salassa; ja sinun Isäsi, joka salassa näkee, maksaa sinulle.** Ja kun rukoilette, älkää olko niinkuin ulkokullatut; sillä he mielellään seisovat ja rukoilevat synagoogissa ja katujen kulmissa, että ihmiset heidät näkisivät. Totisesti minä sanon teille: he ovat saaneet palkkansa. Vaan sinä, kun rukoilet, mene kammioosi ja sulje ovesi ja rukoile Isääsi, joka on salassa; ja sinun Isäsi, joka salassa näkee, maksaa sinulle.”

Tätä Hän opetti, ja tätä Hän myös teki. Siksi Hän piiloutui ihmeiden jälkeen.

Yhteenvetona: Oikeudenmukaisuus, armo, usko ja rakastaminen ovat tärkeitä. Ei uhraukset. Jumalamme ei tarvitse sinun tai minun uhrauksia. Uskonnolliset juhlamme tai säännöt eivät merkitse Hänelle mitään, jos meillä ei ole armoa. Tässä armottomassa maailmassa Jumala haluaa meidän olevan Hänen armon sanansaattajia. Tässä epäoikeudenmukaisessa maailmassa meidän on tehtävä oikeutta. Tässä uskottomassa

ajassa Hän haluaa meidän olevan uskollisia. Tätä Herra tarkoitti, kun Hän sanoi, että olemme maan suola ja valo:

Matteus 5:13-16

”Te olette maan suola; mutta jos suola käy mauttomaksi, millä se saadaan suolaiseksi? Se ei enää kelpaa mihinkään muuhun kuin pois heitettäväksi ja ihmisten tallattavaksi. Te olette maailman valkeus. Ei voi ylhäällä vuorella oleva kaupunki olla kätkössä; eikä lamppua sytytetä ja panna vakan alle, vaan lampunjalkaan, ja niin se loistaa kaikille huoneessa oleville. Niin loistakoon teidän valonne ihmisten edessä, että he näkisivät teidän hyvät tekonne ja ylistäisivät teidän Isäännne, joka on taivaissa.”

Armon, oikeuden ja uskon tiellä kulkevien ihmisten ansiosta tässä maailmassa on yhä valoa, meidän valoamme. Säilytetään tämä ja annetaan tämän valon, Herran valon, loistaa meidän kauttamme tässä maailmassa, miellyttäen Isäämme, kulkematta kuolleissa uskonnollisissa teoissa vaan armossa, oikeudessa ja uskossa, aivan kuten Mestari teki. Sillä kuten myös Miika 6:8 sanoo:

Miika 6:8

”Hän on ilmoittanut sinulle, ihminen, mikä hyvä on; ja mitä muuta Herra sinulta vaatii, kuin että teet sitä, mikä oikein on, rakastat laupeutta ja vaellat nöyrästi Jumalasi edessä?”